

Biblioteca Județeană ASTRA

1861-2011
150 ani în serviciul Lecturii



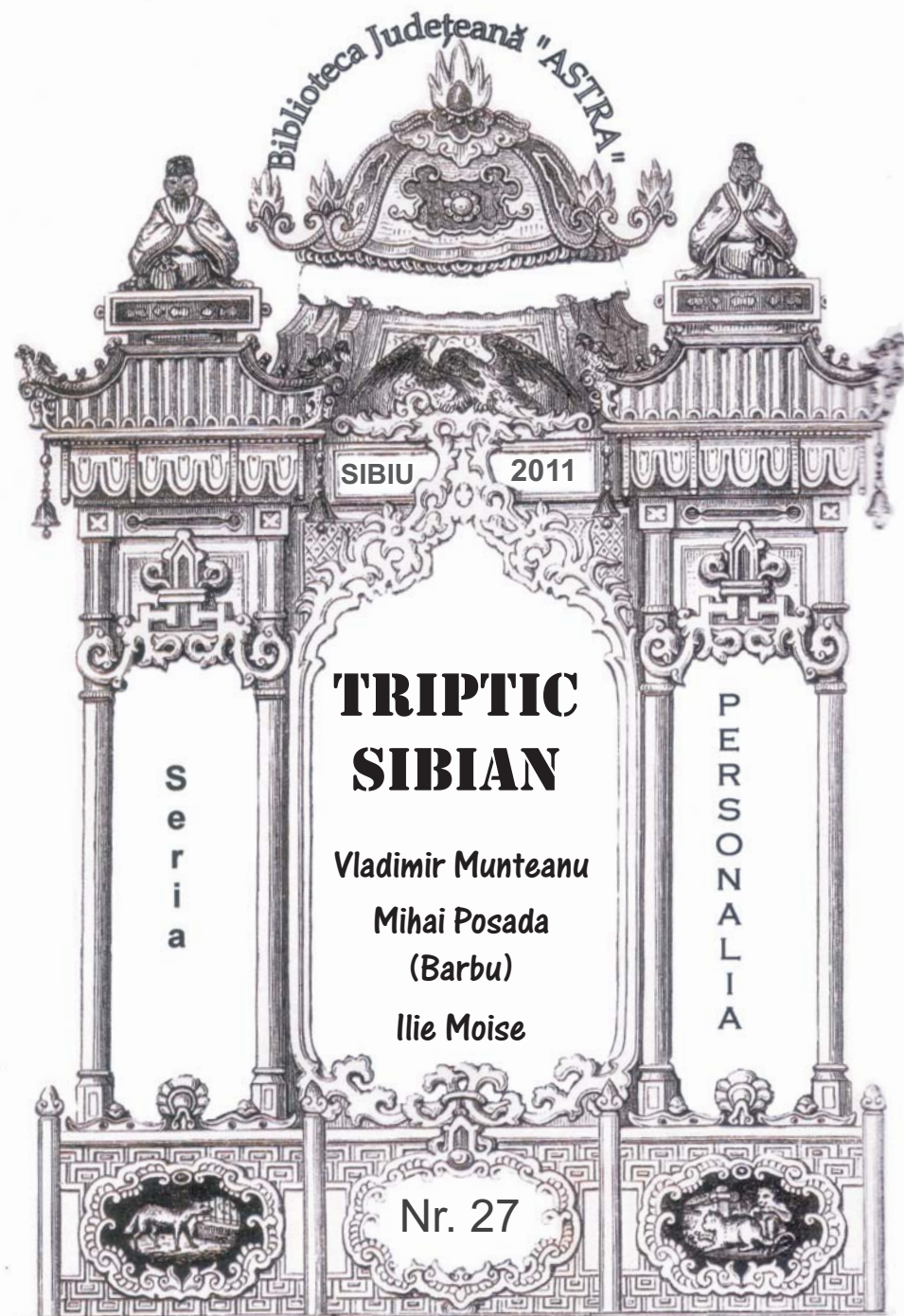
Palatul Asociației
ASTRA, inaugurat în anul
1905, sediu al Bibliotecii
ASTRA din 1904



Sediul modern al Bibliotecii
ASTRA inaugurat la
1 ianuarie 2007

*Mi-am imaginat întotdeauna
Paradisul ca o Bibliotecă.*

Jorge Luis Borges



BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

**TRIPTIC SIBIAN: V. Munteanu, M. Posada (Barbu),
I. Moise**

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Mihai Cramarenco

**Triptic sibian:
V. Munteanu, M. Posada (Barbu),
I. Moise**

NR. 27

SIBIU, 2011

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Str. George Barițiu, nr. 5/7
550178 Sibiu, România

Tel: +40 269 210551

Fax: +40 269 215775

Internet: www.bjastrasibiu.ro

E-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

Director: **Onuc Nemeș-Vintilă**

Tehnoredactare: **Gabriela Schuller**

Grafică copertă: **Daniela Rusu**

Editor: **Daniela Rusu**

Lucrare realizată la Tipografia Bibliotecii ASTRA

Prețuire celor dăruți

Oamenilor însemnați semenii le exprimă gratitudinea în mod sincer, prețuindu-le valoarea, adică aportul adus la progresul social, sporirea faimei unei nații în contextul raportării la alternații, popoare, țări. Firesc de aici și sentimentul de mândrie, că din rândurile lor au izvorât elite culturale, artistice, științifico-tehnice, lideri și deschizători de noi orizonturi, cu alte cuvinte modele ce se constituie ca repere pentru generații succesive ce ființează într-un spațiu articulat, individualizat și diferențiat de altele de pe acest glob care ne găzduiește în univers.

De regulă florile recunoștinței apar în posteritatea celor ce și-au pus amprenta în spirala istorică a devenirii și a progresului uman. Ele se caracterizează în monumente, statui, basoreliefuri, inscripții, tonuri ce vorbesc despre oameni de vază.

În contemporaneitate prețuirea se manifestă prin documente grafice, audiovizuale, conferințe, simpozioane sau alte efemeride ce se confruntă cu timpul.

Firește că alături de titani, creatori de școli, direcții în gândirea și practica socială, au activat și se manifestă personalități, ce de multe ori se intersectează cu omul obișnuit, actor social, dar și martor al celor hărăziți cu harul creativ. Despre acești semeni ai noștri credem că trebuie să se vorbească mai mult, „cât mai suntem, cât mai sunt” cum spune un mare poet plecat de la noi destul de recent.

Cum rolul slujitorilor cuvântului scris este de a mijloci de a semnala celor ce calcă pragul bibliotecii, contactul cu personalități ce sporesc prin munca lor tezaurul cultural al urbei, am considerat necesar să punem la îndemâna utilizatorilor o mică atribuție bibliografică ce evidențiază

trei creatori sibieni. În fapt ne-am oprit asupra prozatorului și eseistului Vladimir Munteanu, poetului și eseistului Mihai Posada (Barbu) și a cercetătorului, folcloristului și profesorului Ilie Moise. Dacă Munteanu se află la „masa umbrelor” ceilalți sunt încă activi, în plină vigoare creativă, probabil în curs de a da la iveală alte contribuții valoroase în domeniile ce-i preocupă. În cel privește pe profesorul Ilie Moise am înserat în secțiunea ce-i evidențiază activitatea, am înserat cu acordul domniei sale, interviul acordat distinsei doamne Daniela Florian, autoarea monografiei „Ilie Moise” la 60 de ani apărut sub egida Centru lui Cultural „Augustin Bena- Alba”.

Referințele cuprinse în prezenta lucrare sunt realizate pe baza colecțiilor Bibliotecii „Astra” Sibiu.

Vladimir Munteanu



Biobliografie

Născut 22 august 1952-1993

Scriitor, redactor la „Euphorion”

Studii: Liceu – Sibiu,

Facultatea de matematică

Debut – nr. 10 al revistei „Vatra”, “Transilvania”, “Steaua”,
“Luceafărul” ș.a.

Argument

Când rostești numele lui Vladimir Munteanu, în mod reflex îți spui, încă odată timpul n-a mai avut răbdare. Apoi în mod firesc se așterne tăcerea, una reflexivă pentru că destinele oamenilor mai precis ale scriitorilor sunt în mare măsură neașteptate, surprinzătoare și adeseori nedrepte.

Pe Munteanu îl aproprie de un mare poet, Ion Barbu, preocuparea și formația sa ca matematician, iar apoi implicarea în literatură, unde obișnuința de a gândi riguros, se arată completată de incursiunea în minunatul și fascinantul unui univers al cuvântului, valorificat în evidențele lui simbolice, în generarea de imagini, sentimente, sau sintetic spus în zidirea frumosului, a ceea ce transcede limitele existenței.

A debutat în 1982 în paginile revistei „Vatra”, fiind semnatorul unor articole, eseuri, reflexii critice, povestiri, ce și-au găsit un loc privilegiat în ziarele sibiene și în cele ale revistei „Euphorian” unde a fost redactor.

Triptic sibian

Vladimir Munteanu a fost conectat fenomenul literar românesc, era unul din cititorii fideli ai Bibliotecii „Astra” – Secția adulți. Sensibilitatea sa deosebită îl făcea să fie reținut în relațiile interumane , dar vocea sa trăda un spirit dinamic, o vastă informație și un simț al dialogului civilizat.

Din păcate a încredințat tiparului puține texte ample, romanul „În preajma legendei” publicat la Cluj în 1991, iar postum „Cartea muntelui în derivă”, volum lansat la Biblioteca „Astra” pe 14 noiembrie 1994.

A plecat spre palatul ce găzduiește veșnicia celor înzestrați mult prea devreme chemați ca să moștenească în tihnă în marea cuvintelor.

Vladimir Munteanu

„Prezența prozatorului – de fapt, poetului mirionar și al celui care s-a priceput atât de bine să țese incantațiile glasurilor interioare – se impune ca una din marile valori ale literaturii noastre contemporane, una din creațiile cu care limba românească își poate afirma oricând prezența în planul culturii universale”.

„Cartea muntelui în derivă, este romanul lui Vladimir Munteanu, apărut postum în Biblioteca Euphorion. Face parte dintr-un vast și complex proiect românesc rămas nedeterminat, în care Vladimir Munteanu reconstruiește mitologia și istoria ancestrală ori cea contemporană românească.

„Vladimir Munteanu este întâi de toate poet, dar un poet care știe să construiască personaje și acțiune întocmai unui veritabil prozator și să decupeze esențele, ca un filosof și eseist, sondând cu toate instrumentele acestora adâncimile inconștientului colectiv românesc”.

„Entuziasmul scrierii este starea de sine a lui Vladimir Munteanu l-a entuziasmat pe Vladimir până la inversarea rolului sacrului și fixarea lui „într-o perioadă de latentă” ce

Triptic sibian

se termină - sau ce se desăvârșește - odată cu desacralizarea certitudinii”.

Personajele lui Vladimir sunt virtuali corespondenți ai renașterii, creștându-și amintirile până la apariția crepusculului dintre ființă și grăunțele existenței ei, care ne îmbălsămează prin cuvintele cărora prozatorul le-a transferat ceva existenței.

Dispariția scriitorului Vladimir Munteanu nu e decât, și îi folosesc aici vorbele scrise în cărți, „refugiul într-o tinerețe ne îmbătrânită”

- Redactor la Euphorion

Opera

Proză în volumul “12 Prozatori” (povestiri) Ed. Dacia, 1988

Romanul – “În prajma legendei” – Cluj Dacia, 1991

„Cartea muntelui în derivă” – lansată postum la Biblioteca „Astra” – 14 noiembrie 1994

1. Munteanu, Vladimir – *Tristețea ca sentiment pur* [eseu]. Sibiu, 1983. Euphorion, 1, nr.1, aprilie 1990, p.12
2. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Jaful pașnic*. Euphorion, 1, nr.4, iulie 1990, p.3

Seria PERSONALIA

3. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Contururi sonore*. Euphorion, 1, nr. 5, august 1990, p.8
4. Munteanu, Vladimir – *Pivnița* (proză) Euphorion, 1, nr. 6, septembrie 1990, p.7, 15
5. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Tatonări narative*. Euphorion, 1, nr. 7, octombrie 1990, p.9
6. Munteanu, Vladimir – *Noica: Ultima noapte la Sibiu*. Euphorion, 1, nr. 8-9, noiembrie-decembrie 1990, p.23
7. Munteanu, Vladimir – *Moftangia* (reportaj). În: Euphorion, 2, nr. 1 (10), ianuarie 1991, p.2
8. Munteanu, Vladimir – *Paradox și ipoteze*. (eseu) Euphorion, 2, nr. 2 (11), februarie 1991, p.2
9. Munteanu, Vladimir – *O frontieră lăuntrică*. Euphorion, 2, nr. 3 (12), martie 1991, p.2 (despre M. Ivănescu - 60)
10. Munteanu, Vladimir – *Punct de singularitate*. [fragment din romanul „Depoziția”], Euphorion, 2, nr. 4 (14), aprilie 1991, p.7,10
11. Munteanu, Vladimir – *Donnes, amfibia gânditoare* [solilocvii] - Euphorion, 2, nr. 5 (15), mai 1991, p.2-3
12. Munteanu, Vladimir – *Cine poate spune* [solilocvii] - Euphorion, 2, nr. 6-8 (16-18), iulie-august 1991, p.4

Triptic sibian

13. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Ea și cele 4 măști*.
Euphorion, 2, nr. 9-11, septembrie 1991, p.17
14. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Zaruri pe zăpadă*.
Euphorion, 3, nr. 1-3, (22-24) 1992, p.13
15. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Deznădejdea ca sistem*. Euphorion, 3, nr.2, 1992, p.1-2
16. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Antidestinul ca ispită*.
Euphorion, 3, nr.4, 1992, p.11
17. Munteanu, Vladimir – *Solilocvii: Memoria latină/slavă*.
Euphorion, 3, nr.3, 1992, p.4
18. Munteanu, Vladimir – *Cartea muntelui în derivă – roman în lucru*. Euphorion, nr.1, 1993, p.11-15
19. Munteanu, Vladimir – *In memoriam*. Euphorion, 4, nr.1, 1993, p.10
20. Cornea, Doina - *In memoriam*. Euphorion, 4, nr.1, 1993, p.10
21. Chioaru, Dumitru - *In memoriam*. Euphorion, 4, nr.1, 1993, p.10
22. Panța, Iustin - *In memoriam*. Euphorion, 4, nr.1, 1993, p.10
23. Ungar, Beatrice – *Lieber Vlad*. Euphorion, 4, nr.1, 1993, p.10

Seria PERSONALIA

24. Văcărescu, Ioan Radu - Euphorion, 4, nr.1, 1993, p.10
25. Editura Dacia - *In memoriam*. Euphorion, 4, nr.1, 1993, p.10
26. Munteanu, Vladimir – *Cartea muntelui în derivă* (fragment de roman) Euphorion, 4, nr.2, (34-36) 1993, p.10
27. Munteanu, Vladimir – *Ultimul zid*. Euphorion, 12, nr.1-2, (118-123), 2001, p.14
28. Munteanu, Vladimir – *Cenacul „Vladimir Munteanu”*, Popa, Daniela [Poezie] Euphorion, 13, nr.3, iulie/august/septembrie, 2002, p.30
29. Munteanu, Vladimir – *Tristețea ca sentiment pur* [eseu] Euphorion, 14, nr.1-2, ianuarie / februarie, 2003, p.14, il.
30. Munteanu, Vladimir – *În memoria bărbatului semănător de pământ* [proză] Transilvania 14 (19), nr. 5, 1985, p. 33-34
31. Munteanu, Vladimir – *Între o iarnă și alta*. Vatra, 14, nr. 10, 20 octombrie 1984 p. 10 (859.0 – 32 povestire)
32. Munteanu, Vladimir – *În memoria semănătorului de pământ*. Transilvania, 14, nr. 5, mai 1985, p. 33-34 [povestire]

Triptic sibian

33. Munteanu, Vladimir – *Maria siluetei în alb*. Viața românească, 81, nr. 1, ianuarie 1988, p. 65-67 [povestire]
34. Munteanu, Vladimir – *Ingratitudine*. Vatra, 17, nr.2, februarie 1987, p. 9 [povestire]
35. Munteanu, Vladimir – „*Dacă destinul îmi va permite să-l înfrunt, îl voi înfrunța și voi învinge*”. Tribuna, 112, nr. 1596, 9 februarie 1996, p.3 / Nemeș Onuc Ion
36. Posada, Mihail – *In memoriam Vladimir Munteanu, refugiul într-o tinerețe fără bătrânețe*. Rondul, 8, nr. 2030, 22 ianuarie 2000, p.4
37. Ileni, Andrei – *In memoriam Vladimir Muntenu „Ultimul zid*”. Tribuna, 116, nr. 2706, 26 ianuarie 2000, p. 2
38. Ileni, Andrei – *Vlad Munteanu In memoriam, Amurgul s-a grăbit să apună*. Tribuna, 115, nr. 2398, 25 ianuarie 1999, p.3
39. Munteanu, Vladimir – „*Cartea muntelui în derivă*”/ *Lansarea romanului-postum la Biblioteca „Astra”*/ Tribuna, 110, nr. 1278, 15 noiembrie 1994, p.1/ Nemeș Onuc Ion /; nr. 1276, 11 noiembrie 1994, p. 2; Rondul, 2, nr. 532, 14 noiembrie 1994, p.1/ Teodorescu, Dorin/;

Seria PERSONALIA

Evenimentul sibian, 4, nr. 399, 18 noiembrie 1994, p. 3/

Vlad, Sebastian

40. Ghinescu, Marius – „*Veșnica prezență*” *Vladimir Munteanu*, 21 Radical, 5 nr. 1046, 26 ianuarie 1994, p.2
41. Ghinescu, Marius – *In memoriam Vladimir Munteanu*, Tribuna, 110, nr. 1069, 26 ianuarie 1994, p.1
42. Ivănescu, Mircea – *Vladimir Munteanu*. Radical, 5, nr. 1046, 26 ianuarie 1994, p.2
43. Mircea, Ion – *Sângele alb*. Vladimir Munteanu. 21 Radical, 5, nr. 1046, 26 ianuarie 1994, p.2

Mihai Posada (Barbu)



Născut 1953 la Sibiu. Poet cu activitate bogată din anii 70, laureat de numeroase premii și distincții naționale.

Opera

1993 – *Elegiile lui „Semyaza”* – Sibiu, Biblioteca Euphorion

1999 – „*Anagnoze & Apocrife*” – Târgoviște, Macarie Publică articole, eseuri, critică în revistele: *Amfiteatru*, *Contemporanul*, *Euphorion*, *Familia*, *Ideea europeană*, *Poesis*, *Saeculum*, *Târgoviștea*, *Tribuna*, *Tribuna Sibiului*, *Vatra*, *Viața Românească*, *Transilvania*, *Ango* (Germania), *Origini* (SUA), *Caiete Internaționale de Poezie* (SUA)”.

Argument

Sibiul a fost și continuă să existe ca un punct de referință în cultura românească, ecourile naționale și internaționale ale momentului Sibiu – capitala culturală europeană 2007, nu s-au stins, ci continuă să mențină în interesul publicului larg o vatră de cultură ce se menține vie în curgerea inexorabilă a timpului. Pe caldarâmul Sibiului și-au purtat pașii personalități ce au marcat diferite domenii ale cunoașterii – literatură, arte, știință, tehnică, filozofie, teologie, drept, publicistică, cu un cuvânt tot ce înseamnă atribuție la durata în timp a cuceririlor spiritului uman.

Între cei care contribuie la menținerea flăcării vii e spiritualității între zidurile cetății de pe Cibin, se numără ca o individualitate de sine stătătoare și mărturisitoare se cuvine menționat cu prețuire și interes publicistul Mihai Barbu, cunoscut sub pseudonimul Mihai Posada, ajuns la o maturitate creatoare deplină, stăpân pe uneltele scrisului, o prezență vie în peisajul cultural local și dincolo de el.

Triptic sibian

De la debutul său din 1993, Mihai Posada a dat luminii tiparului și alte volume, toate atestă o atentă și riguroasă decantare lirică, atributele unei înzestrări creative fecunde. Creatorul sibian este un condei neobosit, prin numeroase articole, eseuri, pagini de critică literară, găzduite în ziare și reviste consacrate - „Tribuna”, „Amfiteatru”, „Contemporanul”, „Euphorion”, „Familia”, „Idea europeană”, „Poesis”, „Saeculum”, „Târgoviștea”, „Tribuna”, „Tribuna Sibiului”, „Vatra”, „Viața Românească”, „Transilvania”, „Argo” (Germania), „Origini” (SUA), „Caiete Internaționale de Poezie (SUA)”.

Recent Mihai Posada a fost premiat în SUA pentru Volumul de poezii „Acasă”, devenind cunoscut și în Lumea Nouă.

Mihai Posada este o personalitate activă despre care se poate spune - „nasc în România oamenii”, de altfel pseudonimul său amintește de una din orele astrale ale românilor lupta dusă pentru păstrarea neatârării acestui pământ atât de încercat de vicisitudinile istoriei.

Bibliografie Sibiană

1998 (1996)

M. Posada - 529, 937, 1163, 1167

1. Posada, Mihai – *Prezentare de carte Timp și destin la Noul Român de dr. Gheorghe Telea*, Rondul 4, nr. 1100, 20 decembrie 1996, p.4
2. Posada, Mihai – *Cronică de expoziție, Mihaela Toader sau tenacitatea fragilității*, /Gază Biblioteca ASTRA/ Rondul 4 nr.1099, 19 decembrie 1996, p.2
3. Posada, Mihai – *După 20 de ani /Versuri de Wolf von Aichelburg la editura Hermann din Sibiu/ Casa*, 3, nr.8 (XXIX), 1996, p.54-55
4. Posada, Mihai – *Un grădinar de cuvinte /Cărțile Eptimahice de Vasile Avram/ Casa*, 3, nr.8 XXIX, 1996, p.58-60
5. Posada, Mihai / *Opinii a stringente – Cu pufoaica prin bibliotecă*. Rondul, 7, nr.1711, 6 ianuarie 1999, p.4

Triptic sibian

6. Posada, Mihai – „*Elegiile lui Semyaza*” /*Lansare de carte găzduită de Biblioteca „Astra”*/ Rondul, 2, nr. 350, 11 aprilie 1994, p. 2, /Teodorescu, Darius/; 21 Radical, 5, nr. 1096, 6 aprilie 1994, p.1 /Biblioteca „Astra”/; Tribuna, 110, nr.119, 6 aprilie 1994, p.1
7. Posada, Mihai – *Cuvinte negăsite în timp* /Dr. Gheorghe Telea/ Tribuna, 113, nr.1917, 15 mai 1997, p.6; nr. 1919, 17 mai 1997, p.11; nr.1920, 22 mai 1997, p.11; nr. 1923, 23 mai 1997, p.11, nr. 1924, nr. 1924, 24 mai 1997, p.11
8. [Versurile de]: *Mihai Posada*. Transilvania, 11, nr.4, aprilie 1982 supliment, p.2-16
9. [Versuri de]: *Mihai Posada*. Transilvania, 13, nr.3, martie 1984, p.16, 20, 23, 35
10. [Versuri de]: *Mihai Posada*. Transilvania, 14, nr.5, mai 1985, p.23, 32, 35, 36, 56, 57
11. Posada, Mihai. /*Epifanie, sau /Deodată zăpada/ Axis mundi/* În: Poesis, Satu Mare, 6, nr. 4, 1995, p.23, 1 iulie /Hiroshima Cernobâl pâclă și mâl /Podișul/ Senin pretutindeni/, /Moloz și speranță/

Seria PERSONALIA

12. Posada, Mihai. */Versuri/, Grădină, Nu mai ridic potirul, Semnul de carte, Elegie cu aripi*. În: Poesis, Satu Mare, nr. 6-7, 1996, p.7

13. Posada, Mihai. *Un „grădinar de cuvinte”*. În Poesis, Satu Mare, nr. 4-5, 1996, p.3

Marginalii la volumul de poezii “ Cărțile Eptimahice” de Vasile Avram, apărut în 1996 la Sibiu.

14. Posada, Mihai – *Balada gării din nord, Castelul, Diezmerdul*. În: Vatra, Târgu Mureș, 27, nr. 11, 1998, p.87, 1 iulie

15. Selejan, Radu – *Lupta cu îngerul*, Sibiu, Editura București, 1997, Recenzie: Posada, Mihai. În: Poesis, Satu Mare, 9, nr. 5-6, 1998, p.10

16. Posada, Mihai – *Avatarurile sau vehicule dramatice ale liricului la Emil Brumaru*. În: Poesis, Satu Mare, nr. 11-12, 1997, p.9-10

17. Anca, Sorin – *În numele tău*, Sibiu, Editura Imago, 1997, Recenzie: Posada, Mihai. În: Poesis, Satu Mare, nr. 9, 1997, p.13

18. Ivănescu, Mircea – *Postmodernismul pentru mine, e mai degrabă prilej de înveselire*. În: Vatra, Târgu Mureș, 27, nr. 7, 1997, p.12-18 (M. Posada-interviu).

Triptic sibian

19. Lungu, Alexandru – *Auzeliști Banu*, Editura Semn, 1996, Recenzie: *Posada, Mihai – Priveliștile auzului / un drum al legendelor*. În: *Poesis*, Satu Mare, nr. 9-10, 1998, p.7
20. Florea, Marian Simion – *Legenda despre flori, insecte și păsări*. Ediție alcătuită, îngrijită și prefață de Ilie Moise. Sibiu, Editura Transpres, 1996
21. Posada, Mihai – *Hăt; Numai; Marea colonizare postmodernă, ...[versuri] / Mihai Posada – Grupaj de 4 poezii*. În: *Euphorion*, (Sibiu), An 51, nr. 4 (aprilie 2000), p.7
22. Posada, Mihai – *Țîncovnicul – poem bilingv; Gânditul Nume; Ucenicia sau Mandala Unabonus; [versuri] / Mihai Posada – [Poesis]*, - Din volumul *Anagoze & Apocrife sau „Garderobe în tranziție”*. În *Poezia* (Iași), An 35, nr.1 (ianuarie2000), p.15
23. Posada, Mihai, Anca Șufană: *[Recenzie la “Răsfrângerii” de Anca Șufană, Sibiu; Editura Hermann, 1997] / Mihai Posada – [Portrete]*. În: *Poesis* (Satu Mare), An 10, nr. 9/11 (septembrie / noiembrie 1999), p.14; iulie.
24. Posada, Mihai – *Răsfrângerile lui Goga: [despre vol. “Octavian Goga – răsfrângerii în evantai” de Ilie*

Guțan] / Mihai Posada – (Cu cărțile pe față). În: *Vatra* (Târgu Mureș), an 30, nr. 4/5 (aprilie-mai 2003), p.155;

25. Posada, Mihai – *Totuna; Marile; Poemă...*[versuri]/ Mihai Posada, (Triptic), *Gupaj de 7 poezii*. În *Vatra* (Târgu Mureș), an 29, nr. 10 (oct. 2002), p.23-24

26. Lungu, Alexandru – *Ora ceremoniilor solemne*: [interviu] cu Alexandru Lungu; realizat de Mihai Posada, (Întâlniri Esențiale). În: *Vatra* (Târgu Mureș), an 29, nr. 8 (august 2001), p.23-29

27. Posada, Mihai – *Simetrii în Poezia lui Radu Stanca* / Mihai Posada - Text citit joi, 12 decembrie 2002 în Aula Avram Iancu a Universității Lucian Blaga Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, la Simpozionul Comemorativ *Radu Stanca*, organizat la 40 de ani de la moartea poetului. În: *Transilvania* (Sibiu), an 32, nr. 4 (aprilie 2003), p.142-144

28. Posada, Mihai – *Poetul Alexandru Lungu la 80 de ani* / Mihai Posada. În: *Transilvania* (Sibiu), an. 33, nr. 5 (mai 2004) p.88-89

29. Posada, Mihai – *Mircea Vulcănescu 1904-1952: La centenar* / Mihai Posada. În: *Transilvania* (Sibiu), an 33, nr. 5 (mai 2004), p.77

Triptic sibian

30. Anca, Sorin – *Viziune totuși; Impresie de toamnă; ca și când*: [versuri] / Sorin Anca; prezentare de Mihai Posada. În: Transilvania (Sibiu), an 33, nr. 2/3 (februarie-martie 2004), p.112
31. Posada, Mihai – *Almanah Mihai Eminescu 2004*: [despre vol. Cu același titlu de Mihai I. Vlad], Mihai Posada – (Eminesciana). În: Vatra (Târgu Mureș), an 32, nr. 1/2 (ianuarie-februarie 2005), p.114-115
32. Posada, Mihai – *Portret al artistului la 50 de ani, sau despre ultimele 50 de poeme ale lui Dan Dănilă* / Mihai Posada. În Transilvania (Sibiu), an 34, nr. 1/2 (ianuarie-februarie 2005), p.147
33. Posada, Mihai – *Dublă lansare editorială, Transilvania – Cartea de patrimoniu / Direcția Silvică Sibiu / Tribuna*, 124, nr.5201, 19 martie 2008, p.14
34. Posada, Mihai – *Cărțile Tribunei, Anotimpurile din vitralii – o antologie de autor* / Laurențiu Oprea – Anotimpurile din vitralii în alb și negru / Tribuna, 124, nr.5178, 21 februarie 2008, p.13
35. Posada, Mihai – „*Cei ce ne-au dat nume*”, *Ioan Slavici 160*. Tribuna, 124, nr. 5158, 29 ianuarie 2008, p.10

Seria PERSONALIA

36. Posada, Mihai; Ghișoiu, Cristina – *O nouă carte semnată Rodica Braga, „Adagio”, roman al spiritualității spiritualizate*. Tribuna, 124, nr. 5156, 26 ianuarie 2008, p.7
37. Posada, Mihai – „*Orașul*” – *revistă urbană model*. Tribuna, 124, nr. 5143, 11 ianuarie 2008, p.13
38. Posada, Mihai – *Cartea Sibiană, Gheorghe Apetroaie – o antologie poetică bilingvă de autor*. Tribuna, 124, nr. 5134, 11 ianuarie 2008, p.13
39. Posada, Mihai – *Piramida sufletului – culegere anuală a scriitorilor veterani*. Tribuna, 124, nr. 5137, 4 ianuarie 2008, p.8
40. Posada, Mihai – *Estetica mișcării – sau despre dinamica frumuseții, în viziunea lui Titu Popescu / recenzie /* Tribuna 124, nr. 5432, 17 decembrie 2008, p.21
41. Dobra, N. J. – *Semnal, „Orașul”* (nr.12 / 2008)
Posada, Mihai – *Interviu cu artistul Mircea Ignat*. Tribuna 125, nr. 5444, 7 ianuarie 2008, p.12
42. Posada, Mihai – *O revistă nouă la centenarul Noica*. Tribuna 125, nr. 5664, 25 septembrie 2009, p.17
43. Posada, Mihai – *Cartea sibiană. Despre Gheorghe Apetroaie și Carmen Negulei*. Tribuna, 125, nr. 5664, 24 septembrie 2009, p.12

Triptic sibian

44. *Scriitor sibian – laureat internațional* / Mihai Posada pentru volumul de poezii „Acasă”, premiat de revista „Origini – Romanian Roots” din SUA / Tribuna, 126, nr. 5984, 12 octombrie 2010, p.16

Ilie Moise



Născut la 13 februarie 1948 în Cut – Alba

Cercetător profesor 1, folclorist. Profesor dr. la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și la Universitatea „1 Decembrie” din Alba Iulia, 1993-2003, secretar al „Asociației Folcloriștilor și Etnografilor din Sibiu”, redactor al volumelor din seria „Studii și cercetări de etnologie”.

Studii și activitate

1962 – 1966 – școala generală în sat, liceul la Sebeș Alba,

1967 – 1972 – Facultatea de Filologie din Cluj – specialitatea Limba și literatura română (1) și (2) Limba,

Triptic sibian

1972 – 1975 – metodist la CJSFS și apoi instructor la CJCFS în perioada 1975 – 1982

1983 – 1988 – director al Teatrului de Stat Sibiu, cercetător la Institutul de Cercetări Socio-Umane, Filiala Academiei Române.

Opera

1975 – „Creatori populari sibieni”- Sibiu

1976 – „Ceata junilor” – Sibiu

1977 – „Pe unde umblă dorul”, folclor literar din Cut

Dorurile, flori adânci” – Alba – Iulia

1978 - „Portul popular în județul Sibiu” - Sibiu

„Colindul laic din Cârțișoara”

„Unele probleme de valorificării scenice a obiceiurilor tradiționale”

1980 – „Datini și obiceiuri populare în Telegraful Român”

1981 – „Contribuții privind cunoașterea obiceiului prinsului verilor și văruțelor”

„Monografia județului Sibiu” (capitalul Datini și obiceiuri) București

1982 - „Vasele de ceramică în contextul unor obiceiuri tradiționale din România”

- „Silvia Gravu și căutările,,

Seria PERSONALIA

1990 - „Cutul – eșantion de cultură și civilizație tradițională românească

1996 - „Legende despre flori, insecte și păsări, de S.Fl. Marian, Ed. Transpres, Sibiu

1998 - „Scrieri, Septimiu Albini”, Ed. Imago, Sibiu

1999 - „Confrerii carpatice de tineret. Ceata Junilor”, Sibiu, Imago

„Folcloristica sibiană”. Sibiu, Imago

A organizat și participat la simpozioane și sesiuni de comunicare la Sibiu, Timișoara, Cluj, București, Baia Mare, Oradea, Kitsee, Freiburg.

Membru în Colegiul de redacție al „Revistei de folclor” editată de Academia Română.

Colaborări la revistele „Transilvania, „Die Woche, Forschungen zur Volks und Landeskunde”

Argument

Cu o regretabilă întârziere încredințăm teascului niște rânduri ce se constituie într-o încercare de a contura profilul unui om ce se alătură celor ce onorează prin activitate neobosită blazonul Sibiului, Ilie Moise este un cercetător avizat al folclorului românesc în ce are el mai profund și original în bogăția sa mereu sporită în timp.

Ilie Moise completează activitatea de folclorist cu cea didactică în cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și a celei din Alba Iulia, contribuind la formarea unor cadre tinere chemate să poarte mai departe interesul pentru cunoașterea tradițiilor, datinilor românilor de pe meleagurile transilvane. De la debutul în 1975 cu volumul „Creatori populari sibieni”, Ilie Moise a dat la iveală un original obicei cărui i-a consacrat un amplu și deosebit de valoros studiu cu volumul „Butea junilor apărut la Sibiu în 1976. An după an Ilie Moise a continuat cu osârdie să publice studii, articole, toate mărturisesc o iubire nestinsă pentru frumosul și eternul fenomen românesc.

Seria PERSONALIA

Ce poți să-i dorești acestui spirit dinamic și mereu neastâmpărat, decât să fie mereu prezent prin forța, capacitatea de analiză și sinteză ce-l definesc pe el ca cetățean, dascăl, descoperitor al comorilor ce mai așteaptă să fie scoase la lumină.

Notiță biografică

„Născut în inima Ardealului, folcloristul se hrănește de mic, pe ulițele satului, cu inefabilul miracol și frumosul țărănesc, obstinat mai târziu, după filtrul școlilor strălucit parcurse, de descifrarea celor mai adânci și delicate fenomene populare”.

Obsedat căutărilor al realității primare, scormonitor al sorginților, doctorul în etnologie, se adâncește în cotloanele obiectului de lucru, descifrând noi sensuri și noi simboluri, marcat, parcă de monomania de a epuiza dimensiunea antologică a fenomenelor.

Cercetător în adâncurile arhaice ale folclorului nostru, atât vast și divers, profesorul pendulează lejer între locurile pe unde umblă doru și „colindul laic”.

Cercetător, editor, autor al unor importante lucrări folclorice și etnografice despre Mărginimea Sibiului, între care amintim Confreerii carpatice de tineret, Ceata de feciori, autor a peste 150 de articole și studii de specialitate – i-a fost conferit premiul Fundației Culturale ETHNOS

Seria PERSONALIA

pentru activitatea de cercetare în domeniul etnologiei – 1999”.

„În contextul interpretării europene, cercetătorul Ilie Moise aduce în prim - plan identitatea culturală a spațiului transilvan, în care conviețuirea românilor cu alte etnii a condus la cizelarea unei identități, în care convergențele sunt esențiale”.

- A colaborat la Dicționarul general al literaturii române vol. I – VI, patronată de Academia Română.
- Redactor – șef „Studii și comunicări de etnologie – anuar al Academiei Române”.

Din 2007 – este membru în comitetul director al Asociației de Științe Etnologice din România.

Cetățean de onoare al comunei Cut, jud. Alba.

Farurile jud. Alba i-au dedicat o carte – Ilie Moise la 60 de ani (autor Daniela Florian) și titlul de Excelență pentru contribuția adusă în domeniul etnologiei.

Din 1973 – referent – metodist cu probleme de literatură și folclor la Centrul Județean al Creației Populare.

- Inspector la Comitetul de Cultură al Județului Sibiu
- 1977 – secretar al Asociației Folcloriștilor și Etnografilor din Județul Sibiu

Triptic sibian

- 1983 – 1988 – director la Teatrul de Stat Sibiu
- 1988 – cercetător la Institutul de Cercetări Socio-Umane din Sibiu,
- 1990 – șeful sectorului de etnologie.
- 1993 – teza de doctorat: Confrerii carpatice de tineret: ceata de feciori
- 2000 – profesor de folclor și etnologie la Facultatea de Litere și Arte a Universității din Sibiu.

Activitatea științifică – 12 cărți până la sfârșitul anului 2008: creatori populari sibieni; Butea junilor; Eternități sibiene; Confrerii carpatice de tineret; ceata de feciori; Folcloristica sibiană; Folclor românesc; Proiecții etnografice în comerț și turism; Sibiu – repere etnografice; Que vadis, cultura populară, Sub semnul ceremonialului; Efigii sentimentale; Itinerarii clujene.

Ilie Moise face parte din numeroase cercuri și asociații științifice:

- membru al Cercului de Studii Transilvane din Gundelsheim, Germania;
- delegat pentru coordonarea cercetărilor etnologice din spațiul relațiilor interetnice din Transilvania la

Seria PERSONALIA

Institutul de Istorie și Cultură Germană din Sud – Estul Europei din München;

- 2007 – membru în Consiliul director al Asociației de Științe Etnologice din România.
- Face parte din comisii de susținere a doctoratelor și coordonează lucrări de diplomă pentru domeniile pe care le cercetează de atâția ani.
- Redactor șef la „Studii și comunicări de etnologie”.

Bibliografie sibiană

1. Bibliografie sibiană
1998 (1998) - 739
2. Nemeș, Onuc Ion – *Premiile Fundației Culturale Ethnos 99 prof. univ. dr. Ilie Moise. Cercetarea științifică – un etern exercițiu de identitate*. Tribuna, 116, nr. 2741, 7 martie 2000, p.3
3. Nemeș, Onuc Ion – *Trei sibieni premiați de Fundația Culturală Ethnos*. Tribuna, 116, nr. 2739, 4 martie 2000, p.3
4. Nemeș, Onuc Ion – *Autori despre cărțile lor – Cartea de etnografie „Folcloristica Sibiană” de Ilie Moise*. Tribuna, 115, nr. 2670, 10 decembrie 1999, p.6
5. Nemeș, Onuc Ion – *Cartea de folclor – „Conferirii carpatice de tineret”. Ceata de feciori” de Ilie Moise*. Tribuna, 115, nr. 2473, 23 aprilie 1999, p.6
6. Blaga, Doina – *Un document literar – Scriitori contemporani – Antologie literară / menționați: Rodica Braga și Ilie Moise* / Tribuna, 115, nr. 2445, 19 martie 1996, p.6

Seria PERSONALIA

7. Moise, Ilie – *Corneliu L. Dragoman – Nunta ciobănească ediție îngrijită de Nicolae Scutea*, Biblioteca Euphorion, Sibiu 1996, Tribuna, 112, 1750, 13 septembrie 1996, p.2
8. Moise, Ilie – *Eveniment editorial – Cibinium 1990-2000*, Tribuna, 116, nr. 2968, 28 noiembrie 2000, p.14
9. Moise, Ilie – *Omagii prof. univ. Gheorghe Pavelescu*. Tribuna, 116, nr. 2763, 31 martie 2000, p.3
10. Moise, Ilie – *In memoriam Ioan Macrea*. Rondul, 7, nr. 1852, 22 ianuarie 1999, p.2
11. Moise, Ilie – *Monografii și monografii / Referiri la monografia comunei Ludoș, autor Gheorghe Munteanu / Tribuna, 110, nr. 115*
12. Moise, Ilie – *Mircea Braga – 60; Rostirea Românească*, 4, nr. 7-9, iulie-august, 1998, p.106
13. Mihail, Corneliu V. – *Portret, prof. dr. Ilie Moise sau o jumătate de veac de împliniri prin credință și muncă*. Rondul, 6, nr. 1439, 13 februarie 1998, p.4
14. Moise, Ilie – *Reîntoarcerea acasă, Episcopul Inocențiu Micu Klein*, Tribuna, 113, nr. 1994, 30 august 1997, p.5

Triptic sibian

15. Moise, Ilie – *Considerații privind dimensiunea etnologică a operei lui Simion Mehedinți*. Studii și comunicări de etnologie, Ianuarie 20, 2006, p.85-89
16. Moise, Ilie și Dumbrăveanu, Petre – *Cretatori populari sibieni*. [Album], Sibiu, Comitetul județean de cultură și educație socialistă, 1975. Revista muzeelor și monumentelor Muzeu 13, nr. 5, 1976, p.86-87 (Constantin Catrina)
17. Moise, Ilie – *Butea junilor*. Comitetul județean de cultură și educație socialistă și Centrul de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă Sibiu, 1976. Transilvania 5, nr. 12, decembrie 1976, p.55 (Rodica Irimie-Foto)
18. Moise, Ilie – *Takovy nas obyčai*. Fol'klornaja sokrovišnica zony Sibiu. Rumynija, nr. 2, februarie 1977, p.29-30
19. Moise, Ilie – *Ritualuri și ceremonialuri de trecere specifice comunității tradiționale săliștene*. Transilvania, 7, nr. 7, iulie 1978, p. 52-53 [392]
20. Moise, Ilie – *Studii și comunicări*, Volum îngrijit de Ilie Moise. Sibiu, 1978. Forschungen Volks und Landeskunde, nr. 2, 1979, p.160-161

21. Klusch, Horst – *Siebenbürgische Töpferkunst, [Arta olăritului în Transilvania]*, București, Kriterion, 1980. Cîntarea Românei, 1 decembrie 1980, p.22-23 (Ilie Moise)
22. Moise, Ilie und Klusch, Horst – *Volkstrachen aus dem Kraiss Sibiu. Zweispechen Band – Volk und Kultur*, 32, nr.2, februarie 1980, p. 45 (Brigitte Nussbächer; „Höchstmass an Künstkriehen Wert”)
23. Moise, Ilie și Klusch, Horst – *Portul popular din județul Sibiu*. Sibiu, 1999. Transilvania, 9, nr. 1, ianuarie 1980, p.115-116 (A. Caurod)
24. Moise, Ilie și Klusch, Horst – *Ceramica neagră în contextul ceramicii populare*. Comunicări și referate. Al 13-lea simpozion internațional de ceramică, Sibiu Păltiniș, 1980. Sibiu, Comitetul de cultură și educația socialistă al județului Sibiu, 1981. Societatea comunicațiilor Asociației folclorice etnografice, jud. Sibiu, 1982, p. 452-460 (Ilie Moise)
25. Manițiu, Ilie – *Sub cetini de codru – Poezii populare din Poiana Sibiului*. [Cu o prezentare de Ilie Moise] Societatea comunicațiilor Asociației folclorice etnografice, jud. Sibiu, 1982, p. 349-398 (Ilie Moise)

26. Moise Ilie – *Creatori populari sibieni: Maria Hanzu*. Societatea comunicațiilor Asociației folclorice etnografice, jud. Sibiu, 1982, p. 445-446
27. Moise, Ilie – *Silvia Grovu și Cântările ei*. Studii și comunicări Asociații folcloriștilor și etnografilor, jud. Sibiu, 1982, p. 399-406
28. Moise, Ilie – *Vasele de ceramică în contextul unor obiceiuri tradiționale din România*. Studii și comunicări Asociații folcloriștilor și etnografilor, jud. Sibiu, 1982, p. 177-182
29. Moise, Ilie – *Mărginimea Sibiului – eșantion de cultură și civilizația românească*. Transilvania, 13, nr. 5, mai 1984, p. 41-42
30. Moise, Ilie – *Centenar Tribuna* [Articole scrise de]: Ilie Moise, Transilvania, 13, nr. 4, aprilie 1984, p. 12/23
31. Moise, Ilie – *Obiceiurile anului nou*. Transilvania, 13, nr. 12, decembrie 1984, p. 48-55 (398.3)
32. Moise, Ilie – *Preocupări ale „Astrei” pentru înființarea unei școli civile de fete [la 15 septembrie 1886]* Transilvania, 15, nr. 10, octombrie 1986, Historia militans [supliment], p. 4-5 [371 (498)(091)]

33. Avram, Vasile și Moise, Ilie – *Arta populară între autenticitate și poluare artistică*. [Răspunsuri la ancheta revistei „Transilvania”] *Transilvania*, 16, nr. 4, aprilie 1987, p. 24-26
34. Studii și comunicări. *Sub redacția: Ilie Moise*, Sibiu, Asociația Folcloriștilor și Etnografilor, 1990, 418 p. Recenzie: Florea, Petre.
35. Moise, Ilie – *Dimensiunea etnologică a operei lui Simion Mehedinți*. În: *Revista de Etnografie, și folclor*, București, 40, nr. 2, 1995, p. 144-146
36. Moise, Ilie – *Etnologia de urgență*. În: *Revista de etnografie și folclor*. București, 41, nr. 3-4, 1996, p. 288-290, *Revista de etnografie și folclor* 1990-1991; 1992-1993, 1994, 1995, 1996, *Transilvania*, *Tribuna Sibiului*
37. Moise, Ilie – *Portul popular, cartea de vizită a Săliștei / Ilie Moise*. În: *Transilvania (Sibiu)*, an 32, nr. 7 (iulie 2003), p. 17-22
38. Moise, Ilie – *Folclorul și etnologia în prima Enciclopedie Românească / Ilie Moise* În: *Transilvania (Sibiu)*, an 33, nr. 9/10 (septembrie-octombrie 2004), p. 83-85; il.

39. Moise, Ilie – *Publicațiile Muzeului „Astra” în contextul etnomuzeologiei românești* / Ilie Moise. În: *Transilvania (Sibiu)*, an 34, nr.7/8 (iulie-august 2005), p. 144-150; il
40. Drăgulescu, Constantin – *Ilie Moise, Efigii sentimentale*, Editura Imago Sibiu 2008. În: *Tribuna*, 124, nr. 5216, 5 aprilie 2008, p.14
41. Moise, Ilie – *Dr. Vasile Ciobanu la 60 de ani*. *Transilvania* 123, nr. 5132, 27 decembrie 2007, p.7
42. Moise, Ilie – *Crăciunul și colindatul: elemente de creștinism cosmic*. *Gazeta de Miercurea*, nr.17, decembrie 2007, p.1
43. Moise, Ilie – *Blaga și satul românesc Moise sub cupola academiei. Pașii profetului*. Festivalul Internațional „Lucian Blaga”, ediția a 28-a, 9-11 mai 2008, p.10
44. Lopădeanu, Ion – *Fii ai județului Alba, Moise, Ilie – 60*. Pașii profetului Festivalul Internațional „Lucian Blaga”, ediția a 28-a, 9-11 mai 2008, p.10
45. Moise, Ilie – *Semnal editorial. Gheorghe Pavelescu pasărea de suflet* / Volumele „Valea Sebeșului” și „Pasărea de suflet” *Tribuna*, 125, nr. 5471, 7 februarie 2009, p.3

Interviu realizat de prof. Daniela Floroian

I. D. F.: *Domnule profesor Ilie Moise, peste câteva zile veți împlini 60 de ani, o vârstă care implică, volens-nolens și ideea de bilanț. Având această... perspectivă, cum se văd anii de început, etapă de conturare a personalității?*

I. M.: În cazul meu, atunci când vorbim de *etapa de formare* poate ar trebui să pornim ceva mai departe, de la locul în care m-am născut și copilărit, fapt ce explică unele opțiuni de mai târziu. Provin dintr-o localitate rurală din sudul Transilvaniei, un sat cu regim de *enclavă folclorică* cu o *lume arhaică* ritmată doar de anotimpuri, de ocupații și de obiceiurile tradiționale. De altfel întreaga mea copilărie stă sub semnul unor *factori* care m-au marcat puternic. Mai întâi existența unui *pater familias* autoritar, cu puteri discreționare ce trebuia ascultat și ale cărui decizii nu erau comentate niciodată. Era *bunicul* din partea tatălui, în casa căruia m-am născut și care avea ceva din înfățișarea vechilor vraci indoeuropeni (semăna perfect cu Anthony Quin), ascultat și respectat de întreaga comunitate, inclusiv de preotul satului care-l consulta, în probleme dintre cele mai sensibile. Casa bunicilor era și locul unde, în serile lungi de iarnă se adunau “în povești” toți vecinii. Aici, ascuns după pernele buniciei, aveam să aud cele mai uluitoare și fascinante povești legate de satul și consătenii mei din care nu lipseau *pricolicii, ielele, strigoii* ori *vrăjitoarele* care furau mana vitelor și luau, adeseori, mintea fetelor. Pentru mine *Tata Lie* (Ilie), cum îi spuneam bunicului și al cărui nume îl purtam ca prim născut, a fost primul bărbat căruia i-am spus *tată* și pe care l-am perceput ca atare deoarece fiul

său – *tatăl meu* plecase în armată cu câteva luni înaintea nașterii mele.

Un al doilea element hotărâtor în conturarea personalității mele, a fost prezența masivă a *mamei*, mai întâi ca unic părinte, de poala căruia eram veșnic agățat, iar ulterior ca simbol prelungit, prin cealaltă mamă – *Mama Ană Mare* (adică din Ulița Mare), o bunică de vis în care se împletea, în chip admirabil, vitalitatea, inteligența și poezia. Avea la nașterea mea doar 38 de ani, era cel mai desăvârșit povestitor pe care l-am cunoscut vreodată și impresiona prin memoria sa fabuloasă. Era o *arhivă vie* a comunității și a neamului din care se trăgea. Ea a fost cel dintâi informator al meu, consemnat într-un carnețel din 1964, când într-o singură zi mi-a cântat peste 80 de doine și balade. De altfel, impresionat de memoria sa fabuloasă și stimulat de talentul cu care improviza bocete sau strigături de nuntă, am început activitatea de culegere și cercetare a folclorului, în vacanța de iarnă a anului școlar 1964/1965 când am participat, ca elev al *Liceului din Sebeș* la un concurs de culegere a literaturii populare lansat de *Casa de Creație a Regiunii Hunedoara*. Grație sprijinului primit din partea bunicii am câștigat detașat concursul, fapt ce mi-a asigurat *debutul* în antologia de folclor *Cântecele noastre* editată la Deva, în 1969, unde numele meu figurează, pe foaia de titlu, printre cei 10 culegători. De subliniat că prefața volumului era semnată de profesorul *Dumitru Pop*, dascăl cu un rol hotărâtor în evoluția mea ulterioară.

După un asemenea succes – mărturisesc neașteptat – în urma căruia am primit un 10, din oficiu, la limba română și am fost felicitat de directorul liceului la careul de luni dimineața – era firesc să optez pentru o facultate cu profil umanist. Și iată-mă student al *Facultății de Filologie* din Cluj, secția *română-italiană*. La facultate ... era normal să

mă simt “acasă”, în largul meu, la cursul de *Folclor literar românesc* și la seminarul aceleiași discipline. Tot ce știam de-acasă, toate *experiențele mele de la Cum se ordonau*, se organizau acum într-un admirabil sistem. Și dacă acest sistem mai era predat și de profesorul *Dumitru Pop* – dascăl de o incontestabilă autoritate științifică – și consolidat la seminar de tânărul său asistent *Ion Șeulean* opțiunea ... pare mai mult decât logică. Am devenit membru al *Cercului de folclor*, apoi din anul al III-lea *președintele* acestuia.

În toamna lui 1968 am participat la primele *culegeri de folclor* organizate de Facultatea de Filologie împreună cu Academia de Muzică “Gh. Dima” în localitățile *Românași, Poarta Sălajului, Pustă, Ciumărna și Chichișa* din Sălaj. Coordonați cu mult tact, cu multă dragoste și înțelegere de cei doi dascăli de folclor – *Ion Șeuleanu și Ileana Szenik* – aici am deprins primele noțiuni științifice privind cercetarea culturii populare, cele dintâi reguli de organizare a unei cercetări de teren, de abordare a unui interlocutor ș.a.m.d. Cele trei săptămâni cât am rămas în Sălaj, perioadă în care am avut ocazia să participăm la o *nuntă* și la o *înmormântare*, s-au constituit, până la urmă, într-un admirabil *curs intensiv* de investigare a culturii și civilizației tradiționale. De atunci au urmat zeci de investigații de teren, organizate în majoritatea zonelor din Transilvania sau vecine acesteia (Bihor, Maramureș, Oaș, Mărginimea Sibiului, Târnave, Valea Sebeșului, Țara Oltului, Podișul Secașelor, Vâlcea sau Gorj), dar niciuna n-a mai avut un impact atât de puternic asupra mea. Ea a rămas *modelul* de cercetare folclorică bine organizată, discret și eficient coordonată, cu rezultate surprinzătoare: variante ale Mioriței, cântece rituale de nuntă, bocete, versuri, cântece de seceriș, colinzi, strigături, balade etc. *Recolta* – extrem de bogată, cu care ne-am întors la Cluj – a fost predată

Triptic sibian

“Arhivei de Folclor” a Academiei, pe atunci filială a “Institutului de Etnografie și Folclor” din București. Acolo și atunci i-am cunoscut pe cercetătorii *Ion Talos*, *Lucia Iștoc*, *Ion Cuceu* și *Virgil Florea* cu care am rămas în relații apropiate până în ziua de astăzi.

A urmat redactarea primelor *comunicări științifice*, cizelate cu sprijinul profesorului Șeuleanu care, excedat probabil de puerilismul unor formulări, mi-a atras atenția: “*Moise, care nu se folosește de două ori într-o frază !*” Comunicările erau prezentate la ședințele lunare ale “Cercului de folclor” unde erau realmente forfecate de ceilalți colegi. După o serie de metamorfozări și completări, lucrările noastre ajungeau la *sesiunile de comunicări științifice* pe facultate apoi la *Colocviile Naționale ale Cercurilor Științifice Studentești de Folclor*. Personal am participat la două ediții: Baia-Mare – 1971 și Oradea – 1972.



Colocviile de la Baia Mare (1971)

O fotografie din 1971 surprinde participanții la cel de-al IV-lea *Colocviu Național ...* la acea dată “artileria folcloristicii românești”. În mijloc tronează efectiv *creatorul școlii etnologice românești* – profesorul *Mihai Pop* înconjurat de *Emilia Comișel, Dumitru Pop, Gh. Vrabie, Vasile Adăscăliței*, colegi din alte centre universitare, asistenți și mai ales studenți, tineri ce bat cu entuziasm și încredere la porțile cercetării. Privită cu atenție fotografia reunește cel puțin trei generații (dacă nu patru) de folcloriști. Alături de cei trei magiștri – *Mihai Pop, Gh. Vrabie* și *Emilia Comișel* – îl regăsim pe profesorul *Dumitru Pop* de la Cluj, *Vasile Adăscăliței* de la Iași, *Pavel Ruxăndoiu* de la București și *Gabriel Manolescu* de la Timișoara. Cea de-a treia generație este reprezentată de asistenții *Nicolae Constantinescu, Ion Șeuleanu, V. T. Crețu* și *Gh. Oprea*. Apoi studenții folcloriști între care pot fi recunoscuți câțiva dintre actualii cercetători și dascăli de folclor: *Silviu Angelescu, Ion Viorel Boldureanu, Marioara Murărescu, Crăciun Parasca* și chiar *Ioan Petru Culianu*. Această imagine îți sugerează firescul, te lasă să înțelegi modul natural în care se trece de la o generație la alta. Grupul de studenți – spre exemplu – prezenți la acest “Colocviu Național...” se constituie în ceea ce noi numim, cu un termen ușor demonetizat, *pepiniera* de cadre pentru instituțiile de cercetare, pentru muzee și universități. Majoritatea, la terminarea facultății, știau să redacteze o comunicare științifică, să organizeze o cercetare de teren sau să prezinte o carte. Și asta grație *uceniei* pe lângă dascăli sau cercetători precum *Dumitru Pop* și *Ion Șeuleanu* - la Cluj, *Mihai Pop* și *Nicolae Constantinescu* la București, sau *Gabriel Manolescu* și *Vasile Tudor Crețu* de la Timișoara.

Spre surprinderea mea, am descoperit că într-un *Interviu... cu timișorenii* profesorul *Gabriel Manolescu*

spunea: “Calitatea lucrărilor e sensibil apropiată... În mod deosebit mi-a reținut atenția lucrarea prezentată de un student clujean: “*Butea*”, *un obicei al ciclului calendaristic de pe Valea Secaşului*”. Fără comentarii ! E întâia consemnare a unui succes ... științific.

II. D. F. : *Și repartitia ministerială?! Care a fost cel dintâi loc de muncă?*

I. M.: 1972 – anul ultimului “Colocviu Național de Folclor” la care am participat a adus cu sine sfârșitul studenției, licența la profesorul Dumitru Pop, cu lucrarea *Schiță monografică a folclorului din Cut, județul Alba și inevitabila repartitie guvernamentală*. Omul providențial care a fost și a rămas Dumitru Pop (pe atunci decan al Facultății de Filologie) mi-a sărit din nou în ajutor recomandându-mă pentru un post de *metodist* cu probleme de literatură și folclor la “Casa de Creație a Județului Sibiu”. Era modalitatea, mijlocul prin care Domnia-Sa îmi sprijinea pe studenții cu preocupări în domeniul cercetării culturii tradiționale.

Și iată-mă la 1 august 1972 proaspăt angajat al Comitetului de Cultură... din Sibiu, pe un post de “specialist” cu probleme de “folclor”. Prin atribuțiile de serviciu, prin fișa postului, trebuia să asigur asistență de specialitate formațiilor de cântece și dansuri populare din zona Sibiului să le însoțesc la festivaluri județene ori naționale și să particip la sesiunile de comunicări științifice organizate cu aceste prilejuri. În această calitate aveam să cunosc, în scurt timp, două personalități de excepție ale etnologiei contemporane pe Gh. Pavelescu profesorul de folclor de la “Facultatea de Filologie” din Sibiu și pe dr. Cornel Irimie directorul Muzeului Brukenthal care mi-au

marcat profund evoluția. *Întâlnirea* cu aceste personalități, ca de altfel și întâlnirea cu profesorul Dumitru Pop poate fi considerată *esențială* ca să apelez la o sintagmă a lui Andrei Pleșu. Lor le datorez cooptarea în colectivele de specialiști antrenați în cercetările din Mărginimea Sibiului și Țara Oltului. Aici i-am cunoscut pe Nicolae Dunăre, Boris Zderciuc, Elena Secoșan, Traian Herseni și Paul Petrescu adevărate “legende” ale etnologiei românești, dar și pe mai tinerii muzeografi Corneliu Bucur, Marcela Necula, Costică Popa, Ștefan Palada, Valerie Deleanu.

Experiențele mele din teren legate de descoperirea unor *interpreți* talentați, a unor dansuri inedite (ex. *Romana*) sau a unor *caiete de folclor* din secolul al XIX-lea, erau consemnate cu promptitudine în scurte articole trimise ziarului local “Tribuna Sibiului”. Entuziast și mânat de o dulce inconștiență făceam un periculos slalom printre rânduri, deși simțeam, din când în când, presiunea celor care se ocupau de cenzură. Ea se manifesta, la început voalat, prin sugestii de genul: “Scrie și tu un articol despre folclorul de azi !” sau “Pune-i lucrării un motto din cuvântarea lui...”. Întâi le-am mărturisit, cu o anume candoare, că n-am înțeles, apoi m-am prefăcut că am uitat. A treia oară nu m-au mai iertat: au “rătăcit” articolul în redacție. A urmat primul “incident” generat de acuzația unui coleg “cu mai multă experiență” (Nicolae Molodeț) că aș încuraja... obiceiurile religioase. Chemat la ordine de președintele culturii (profesor în viața civilă) am simțit, totuși, destul de multă înțelegere, o nevinovată căldășie între călău și victimă. Să fi fost ceea ce mai târziu s-a numit “rezistența prin cultură” sau aveam de-a face cu o simplă supapă de eliberare a tensiunilor?! Ușor derutat de acuzația nefondată am înțeles, finalmente, că numai o serioasă pregătire științifică mă poate scuti de asemenea neplăceri, îmi poate

oferi argumentele cu care să mă pot apăra. “Studiul în bibliotecă” a fost cuvântul de ordine pentru viitoarele două luni. Timp suficient pentru a contura și volumul *Creatori populari sibieni* editat ceva mai târziu, în 1975, de Comitetul de Cultură... al cărui *instructor* am devenit odată cu 1 mai 1975.

În paralel adunam noi informații și colinde legate de cetele de feciori din sudul Transilvaniei. Am fost sprijinit aici de o întreagă rețea de învățători și profesori din cele trei județe cercetate: Alba, Sibiu, Brașov. În 1976 am tipărit *Butea junilor – obicei de iarnă din sudul Transilvaniei* – o carte prefătată de profesorul Gh. Pavelescu și întâmpinată cu multă căldură de critica de specialitate (Ion Chelcea, Traian Herseni, Al. Surdu). De altfel un an mai târziu a fost reeditată de revista “Transilvania” care avea, la Sibiu, un regim de... semieditură.

Dar să nu mă îndepărtez prea mult de primii ani de activitate - pe care-i consider încă “ani de ucenicie” când – în primăvara lui 1973 aveam să trăiesc o nouă experiență științifică datorată unui grup de cercetători de la “Institutul de Etnografie și Folclor” București alcătuit din *Andrei Bucșan* - coreolog, *Lia Stoica-Vasilescu* – etnograf, *Stanca Fotino* – folclorist și *Corneliu Dan Georgescu* – etnomuzicolog prezenți pentru o săptămână în județul Sibiu în vederea definitivării monografiei *Dansuri și obiceiuri de pe Valea Hârtibaciului*. Însoțindu-i în satele și comunele acestei zone de legătură între Ardealul de sud și Podișul Târnavelor, am cunoscut îndeaproape metodele de cercetare și exigențele științifice ale unei investigații de specialitate. Ei au fost primii cercetători de la institutul bucureștean cu care am început o colaborare care durează de peste trei decenii. De altfel în anul următor Comitetul de cultură ... Sibiu va tipări volumul *Dansuri și obiceiuri de pe Valea*

Hârtibaciului prilej cu care l-am reîntâlnit pe profesorul Mihai Pop.

Festivalul cultural artistic *Cibinium*, organizat an de an în prima săptămână din luna septembrie, avea întotdeauna o accentuată *componentă folclorico-etnografică* susținută de *Târgul olarilor* – cea mai cunoscută și, cu siguranță, cea mai căutată acțiune cultural artistică, de programele folclorice susținute de “Junii Sibiului” sau inaugurarea noilor gospodării transferate în “Muzeul Tehnicii Populare” din Dumbrava Sibiului.

Una dintre obligațiile profesionale, nescrisă în “fișa postului” era însă aceea de a face parte, periodic, din *brigăzile de control* ale Comitetului județean de partid. Deplasările în județ, în astfel de situații, durau cca 20 de zile și era recomandabil să rămâi acolo. Alcătuite din activiști ai Comitetului județean de partid, dar și din specialiști pe domenii (ingineri, economiști, profesori), aceste brigăzi aveau sarcina de a controla toate domeniile de activitate, fie ele cu caracter economic sau spirituale.

Ca inspector la “Comitetul de cultură” aveam sarcina de a controla căminul cultural, biblioteca, patrimoniul parohiei și activitatea cultural-patriotică a intelectualilor de pe raza comunei: învățători, profesori, medici, juriști. De regulă în 3-4 zile încheiam controlul, inclusiv asistențele la orele de socialism științific. Diferența până la 20 trebuia, într-un fel sau altul, acoperită, umplută cu ceva: la crâșmă sau ... înregistrând folclor. Atunci am descoperit că brigăzile de control ale Comitetului județean de partid se puteau constitui în admirabile deplasări pe teren, unde vreme de 2-3 săptămâni puteai aprofunda toate segmentele culturii și civilizației tradiționale. Așa am reușit să depistez toate mongrafiile sătești din județ, să descopăr zeci de monumente de arhitectură tradițională sau gospodării

Triptic sibian

specializate, valori patrimoniale aduse la cunoștința muzeografilor sibieni.



Cu ceata de colindători din Racovița (1983)

Cea mai *spectaculoasă descoperire* o datorez însă unui coleg care mi-a sesizat, pe la mijlocul anilor '70, că la Școala populară de artă din Sibiu se găsesc vreo 3-4 saci de hârtii, pregătiți pentru DCA în care bănuiește că s-ar afla manuscrise de folclor. Ajuns la fața locului am rămas siderat. În saci se aflau cca 40 de volume dactilografiate – organizate pe sate și o cantitate respectabilă de manuscrise: fișe ale unor culegători din anii '50, dar și actele *Cercului permanent de folclor* – înființat în 1954 pe lângă “Societatea de Științe Istorice și Filologice”, Filiala Sibiu – din care reieșea că prin 1960 numărul folcloriștilor amatori – majoritatea învățători și profesori – se apropia de 300. Din informațiile culese (evident din saci) mai reieșea că dactilografierea materialului o datorăm italianistului *Pimen Constantinescu* (fostul asistent al lui Ramiro Ortiz), în anii '60 secretar al “Cercului permanent de folclor” care a predat

câte un exemplar din dactilografe “Arhivelor Naționale”, Filiala Sibiu și “Muzeului Brukenthal” (Bibliotecii). Aceste manuscrise au constituit nucleul primei *Arhive de folclor* din sudul Transilvaniei, pe care ulterior am numit-o *Arhiva Asociației Folcloriștilor și Etnografilor din Județul Sibiu*. Cu timpul a fost completată cu manuscrise ale unor culegători precum *Octav. Stoia* (Mohu), *Ion Salomiu* (Topârcea), *Cornel Lupea* (Racovița), *Ion Albescu* (Boița), *Corneliu Dragoman* (Rășinari), *Ilie Micu* (Sibiu) sau *Vlad Foamete* (Poplaca). Pe toți i-am convins că locul manuscriselor este într-o *Arhivă instituționalizată* și nu acasă lângă ... - în cel mai bun caz – calculatoarele descendenților. De altfel recent am primit câteva manuscrise, donate *arhivei* de soțiile lui *Ion Albescu* și *Corneliu Dragoman*. Pe parcurs s-au adăugat manuscrisele și dactilografele volumelor de *Studii și comunicări de etnologie* (inclusiv cele care n-au intrat în sumarele nr. I-XX), referatele și *tezele de doctorat* la care am fost în comisii, *lucrările de licență* pe care le-am îndrumat, benzile și fișele de teren adunate de-a lungul anilor.

Asociația Folcloriștilor și Etnografilor din Județul Sibiu s-a constituit în mai 1977 în cadrul Festivalului cultural-artistic “Cibinium” și reunea cca 30 de cercetători, culegători de folclor, muzeografi și câțiva creatori populari de excepție: *M. Hanzu*, *M. Spiridon*, *Gh. Cercel*, *S. Cânduleț*, ș.a. Președinte – Gh. Pavelescu, secretar – Ilie Moise. Obiective: cercetarea, redactarea și publicarea de *sinteze* privind cultura și civilizația tradițională sibiană; alcătuirea unei *Arhive* a AFES; editarea unui buletin științific – *Studii și comunicări* – cu o periodicitate anuală în care să tipărim comunicările științifice și chiar culegerile realizate de membrii AFES. Până în 1983, când s-au interzis

tipăriturile județene, am publicat 4 volume (1978, 1980, 1981 și 1982) – cca 1.250 pagini.

III. D. F.: *Cum era privit folclorul și cercetarea etnologică de oficialitățile acelor ani?*

I. M.: Legat de *modul cum era privit folclorul și cercetarea etnologică de oficialitățile locale* trebuie să remarc atenția și înțelegerea pe care am avut-o întotdeauna din partea președinților Comitetului de cultură – Maria Fanache, o distinsă profesoară de limba română, Mircea Braga, critic și istoric literar, Ioan Munteanu - profesor, intelectuali rasați cărora li se datorează, practic, tipărirea întregii literaturi etnologice sibiene dintre anii 1970-1985. S-au folosit de toate pârghiile și toate ocaziile (aniversări, comemorări, festivaluri etc.) pentru a dirija fonduri cât mai consistente pentru tipărituri sau sesiuni de comunicări științifice județene, naționale sau chiar internaționale. În 1980 Sibiul a organizat, la Păltiniș, cel de *Al 13 Simpozion Internațional de Ceramică* la care au participat peste 30 de cercetători din întreaga Europă. Sunt convins că fără sprijinul prof. Ion Munteanu – președintele culturii din aceea vreme (care a uzat de întregul său prestigiu) simpozionul n-ar fi avut loc în România. În același an – după tipicul european – lucrările susținute s-au tipărit într-un elegant volum bilingv coordonat de cercetătorul *Horst Klusch* – principalul organizator al acestei acțiuni cu adevărat europeană.



1981 - Simpozionul internațional de ceramică, Kitsee

(Austria)

Muzeul Tehnicii Populare din Dumbrava Sibiului a editat până în 1981 cinci volume din anuarul “Cibinium” (redactor șef – Cornel Irimie) axat în întregime pe cultura și civilizația tehnică tradițională. Cele cinci tomuri ale anuarului “Cibinium” se constituie într-o admirabilă cronică vie a devenirii acestui muzeu de importanță europeană.

Un succint bilanț al lucrărilor cu profil etnologic tipărite prin Comitetul de cultură – sau instituția de specialitate – C.J.C.P – în deceniul 1972-1982 – cât am fost angajatul acestor instituții, se ridică la cca 14-15: Ilie Micu – *Mult mă-ntreabă inima*, 1973;

Gh. Bogdan – *Cântecele munților*, 1973; A. Bușan – *Dansuri și obiceiuri de pe Valea Hârtibaciului*, 1974; Ilie Moise – *Creatori populari sibieni*, 1975; Ilie Moise – *Butea junilor*, 1976; Horst Klusch – *Ceramica neagră*, 1980; Ilie Moise, Horst Klusch – *Portul popular din județul Sibiu*, 1979; Ilie Moise – *Studii și comunicări*, 1978, 1980, 1981, 1982; Ion Albescu – *Cântecul Miresei*, 1978; Marie Luise Schuster – *Dansuri săsești*, 1980.

IV. D. F. : *Cât de mult a denaturat cultura populară „Cântarea României”?*

I. M.: *Cântarea României*, din punct de vedere etnologic, a avut cred un rol benefic. Prin aducerea pe scenă a obiceiurilor specifice unei zone sau alta, au conștientizat lumea rurală de valoarea acestora, de importanța costumelor populare și le-au prelungit puțin viața. Personal nu-mi amintesc de intervenții grosolane în textele folclorice, de deturnări de sensuri ș.a.m.d. Toate textele publicate în această perioadă sunt valabile și astăzi, iar simpoziunile prilejuite de organizarea festivalurilor zonale se transformau în adevărate cursuri de perfecționare pentru instructori, muzeografi și cercetători.



Mediaș - Simpozion: obiceiuri de iarnă

V. D. F.: *Când ați intrat, de facto, în cercetarea etnologică instituționalizată, de tip academic?*

I. M.: *Cercetarea etnologică instituționalizată* – se desfășura doar la nivelul “Centrului de științe sociale” (actualmente I.C.S.U.) unde până în 1987 a fost încadrată o

singură cercetătoare – *Anca Goția* care se ocupa de interferențele româno-germane. Din martie 1988 a apărut un al doilea post prin transferul meu de la Teatrul de stat Sibiu. Acest fapt a fost posibil numai la intervenția primului secretar al C.J. Sibiu al P.C.R. – *Nicu Ceaușescu*. “Argumentele” mele privind solicitarea postului de cercetător au fost volumele: *Portul popular din județul Sibiu* și *Butea junilor*, pe care le-am recuperat după revoluție de la locuința sa care tocmai devenise sediul ICSU Sibiu. “Ceata de feciori – o instituție tradițional românească” a fost inclusă în plan la sugestia mea și aprobată fără probleme de instituția tutelară – “Academia de Științe Social-Politice”. Bani pentru deplasări prea multe nu erau drept pentru care am apelat la colaborări cu CJCP Sibiu. Aici am definitivat cercetarea privind *Cetele de feciori din spațiul carpatin* și tot aici am reluat în perioada postdecembristă seria de *Studii și comunicări* ca periodic al Academiei Române.

VI. D. F.: *Ce s-a întâmplat după 1989?*

I. M.: După 1989 am fost ales responsabil al sectorului de *etnologie* din cadrul institutului și am predat – în paralel – disciplinele *folclor* și *etnologie* la Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu.



Curs festiv: absolvenții secției de sociologie-etnologie (2006)

Triptic sibian

În toamna lui 1990 m-am înscris la doctorat (îndrumător prof. univ. Dumitru Pop) după ce în 1988 fusesem respins de secretariatul C.J. Sibiu al P.C.R.

Susținerea tezei *Ceata de feciori la români* a avut loc în 19 febr. 1993, în fața unei comisii alcătuite din prof. Vasile Adăscăliței, prof. univ. Ion Șeuleanu, c.p. I Ion Cuceu, având coordonator științific pe prof. univ. dr. Dumitru Pop.

Am parcurs – în paralel – toate gradele științifice și universitare: 1993 c. p. II și conferențiar, iar din 1995 c. p. I și profesor.

Din anul universitar 1999-2000 am trecut cu norma de bază la “Facultatea de litere” din Sibiu pe postul de profesor de folclor și etnologie, iar la “Institutul de Cercetări Socio-Umane” am rămas cu ½ normă și redactor șef al anuarului *Studii și Comunicări de Etnologie* din care au apărut până acum 20 tomuri.



ICSU Sibiu – Sesiunea jubiliară (2006)

Activitatea științifică, încununată cu premiul ETHNOS în 1999, se întinde pe parcursul a cca patru decenii. Debutul în volumul *Cântecele noastre – Folclor poetic hunedorean*. Culegere întocmită de prof. Petru Ardeu, cu o prefață de conf. univ. Dumitru Pop, Casa Creației Populare a județului Hunedoara, Deva, 1969; autor al volumelor: *Creatori populari sibieni*, Comitetul de cultură al județului Sibiu, Sibiu, 1975; *Butea junilor*, Revista “Transilvania”, Sibiu, 1977; *Eternități sibiene*, Editura “Imago” Sibiu, 1998; *Confrerii carpatice de tineret – ceata de feciori*, Editura “Imago” Sibiu, 1999; *Folcloristica sibiiană*, Editura “Imago” Sibiu, 1999; *Folclor românesc*, Editura “Alma Mater” Sibiu, 2001; *Proiecții etnografice în comerț și turism*, Editura “Alma Mater” Sibiu, 2002; *Sibiu – repere etnologice*, Editura “Honterus” Sibiu, 2004; *Quo vadis, cultura populară?*, Editura Universității “Lucian Blaga”, Sibiu, 2005; *Sub semnul ceremonialului*, Cluj.Napoca, 2007; *Efigii sentimentale*, Sibiu, 2008; coautor la volumele: *Dorurile, flori adânci*, Casa creației populare a județului Alba, Alba Iulia, 1977; *Portul popular din județul Sibiu*, Revista “Transilvania”, Sibiu, 1980; *Sibiu* (monografie), Editura Sport-Turism, București, 1981 și *Săliștea Sibiului – străveche vatră românească*, Sibiu, 1990; editor și îngrijitor al volumelor: *D-aș mai fi o dată june* de Ion Macrea, Casa de presă și editură “Tribuna” Sibiu, 1995; *Legende despre flori, insecte și păsări* de S. Fl. Marian, Editura “Transpres”, Sibiu, 1996, *Scrieri* de Septimiu Albini, Editura “Imago”, Sibiu, 1998; am colaborat cu studii și articole de specialitate la: “Transilvania”, “Tribuna”, “Unirea”, “Revista de etnografie și folclor”, “Memoriile comisiei de folclor a Academiei Române”, “Forschungen zur Volks- und Landeskunde”, “Rostirea românească”,

Triptic sibian

“Datini”, “Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei” ș.a.

După 1989 cercetarea etnologică este lăsată la voia întâmplării (fiecare se descurcă cum poate), lipsind o strategie coerentă. Presiunea cenzurii economice este mult mai drastică decât aceea ideologică din vremea comuniștilor. Lipsa cronică de fonduri, dar și de perspectivă (nu avem o strategie pe termen lung) alături de statutul incert al etnologiei (nu figurează în lista meseriilor, deci nu există un debușeu) nu avem o facultate de etnologie, nu s-a introdus etnologia în învățământul românesc etc. toate acestea te fac ... dacă nu mai pesimist, cu siguranță circumspect atunci când un student te consultă în legătură cu viitoarea carieră. Astăzi, la un an de la aderarea noastră la structurile europene, mă gândesc la folclor ca la un element de siguranță națională, unul dintre puținele lucruri care ne mai țin încă laolaltă, împreună. Eu încă mai cred că primenirea spirituală a poporului român se poate realiza doar pornind de la elementele.



de cultură și civilizație de tip tradițional deoarece folclorul ține de cele mai profunde straturi ale ființei noastre culturale, de identitate.

Sunt idei și gânduri pe care le fac publice la cursuri, dar în care mă întâlnesc și cu unul dintre cei mai importanți etnologi ai României – profesorul *Corneliu Bucur* – directorul general al Complexului Muzeal „Astra” din Sibiu. Manager de primă mână și cercetător de elită, Corneliu Bucur a reușit să câștige, să atragă de partea culturii tradiționale mari personalități ale științei și culturii, inclusiv pe președintele Academiei Române – profesorul *Ionel Haiduc* – în mai multe rânduri oaspete de onoare al Muzeului din Dumbrava Sibiului.



La Muzeul *Astra* - cu președintele Academiei Române

VII. D. F.: *Care au fost relațiile culturale și științifice cu județul în care v-ați născut?*

I. M.: *Excelente*. Am colaborat cu toți directorii „Centrului Județean al Creației Populare Alba” – de la *Sabin Popescu* și până la *Daniela Floroian*. Omul cel mai apropiat mi-a fost *Ion Mărgineanu* care m-a invitat, încă din anii '70, să public aici antologia *Pe unde umblă doru* – folclor poetic din Cut, adunat în deceniul șase al secolului trecut. De altminteri, această antologie a apărut în *Dorurile, flori adânci* – Alba-Iulia, 1977 – culegere întocmită de poetul *Ion Mărgineanu*. Trebuie să știți că în acei ani eram unul dintre cercetătorii mereu prezenți la sesiunile de comunicări științifice (colocviile) organizate de „Asociația Folcloriștilor și Etnografilor din județul Alba” sau la acțiuni culturale precum *Zi, bade, cu fluiera* (Șugag) și *Târgul de fete de la Găina*. Am participat la cel puțin 10 ediții ale Festivalului „Lucian Blaga” și am colaborat la tot pe-atâtea numere ale ziarului „Pașii profetului”. Apropierea de Ion Mărgineanu, de Moțu Cristea și apoi de *Gicu Nedea* m-a transformat, pe nesimțite, într-unul de-al casei solicitat să scrie *prefețe, postfețe* sau *argumente* la volumele de sinteză *Biografia unor destine* și *De sub tâmpla dorului* de Ion Mărgineanu sau *Datini și obiceiuri din județul Alba* de Avram Cristea. La fel de apropiată a fost colaborarea cu Biblioteca județeană „Lucian Blaga” sau cu revista *Discobolul* unde lucrează foști colegi de la Universitatea „1 Decembrie 1918” (Aurel Pantea) și vechi prieteni din cultura bălgrădeană (Cornel Nistea).

Și-apoi, să nu uităm, doamnă directoare, că vreme de un deceniu (1993 – 2003) am funcționat ca *profesor de etnologie* la Universitatea „1 Decembrie 1918”. Fac parte din primul nucleu de sibieni invitați de rectorul *Iuliu Paul* să pună umărul la edificarea tinerei universități de aici. Trebuie să știți că deși nu-i tocmai ușor să faci naveta Sibiu – Alba-Iulia, săptămână de săptămână, m-am simțit bine și am

Seria PERSONALIA

reușit „să cresc” – în spiritul respectului pentru cultura și civilizația tradițională, o întregă pleiadă de tineri care, mai târziu, au abordat cu succes – ca cercetători și muzeografi – o serie de segmente ale culturii și civilizației rurale. Foști studenți de-ai mei la Universitatea din Alba-Iulia ocupă, actualmente, posturi de cercetători („Centrul de antropologie” și „Institutul de Cercetări Sud-Est Europene” – București) ori muzeografi (Muzeul Unirii, Muzeul Sebeș, Muzeul „Astra” Sibiu), locuri de muncă bine cotate, cu reală vizibilitate științifică și culturală. Unii sunt deja doctori în etnologie, cu împliniri științifice deosebite, alții ocupă funcții importante în coordonarea unor foruri de cultură județene sau naționale. Pe majoritatea i-am sprijinit să debuteze în reviste ale Academiei Române și – când a fost cazul – să se înscrie la studii doctorale. Am avut câteva generații de studenți excepționali, dar și condiții speciale create de rectorul *Iuliu Paul* – una dintre cele mai importante personalități culturale și științifice ale județului Alba din perioada postdecembristă.



Colocviile de etnografie și folclor de la Alba-Iulia (2007)

VIII. D. F. : *Drumul parcurs de la puiul de țăran de la Cut până la cel de profesor universitar pare sinuos, plin de meandre. Așa a fost?*

I. M. : Înainte de a vă răspunde la întrebare, mă simt dator cu o precizare. Drumul parcurs de mine „de la puiul de țăran până la cel de profesor universitar” – cum ați subliniat – a avut o temelie solidă și sigură: cultura și civilizația rurală specifică lumii tradiționale din sudul Ardealului al cărui *produs* sunt. Tocmai de aceea am afirmat, adeseori, că *tot ce am mai bun și mai frumos în structura ființei mele s-a plămădit aici, în lumea acestui sat transilvan* unde am simțit că majoritatea țăranilor aveau în sânge și atitudini veacuri întregi de aristocrație rurală. Legat de drumul științific parcurs în cele patru decenii de activitate, acesta este drumul parcurs de majoritatea cercetătorilor din ultima jumătate de veac și reprezintă *paradigma drumului parcurs de disciplina noastră (în sens Strauss-ian) de la etnografie la etnologie și antropologie*.

În anii '60 am început o cercetare *ad obiectum* (eminamente *descriptivă*) și am trăit poate cea mai tulburătoare experiență din viața mea: întâlnirea cu lumea arhaică și profundă a satului tradițional. Mai apoi în studenție mi-am întâlnit mentorii – profesorii mei (D. Pop și I. Șeuleanu) care mi-au ordonat gândurile, mi le-au așezat într-un sistem coerent și le-au adăugat o bază teoretică, științifică. Întâlnirea cu *Școala monografică de la București* (la cursul opțional din anul al V-lea de studenție) a fost fabuloasă și *capitală*. O experiență care m-a marcat pentru toată viața. Lucrările lui Ion. I. Ionică, Ernest Bernea și Traian Herseni au constituit și se mai constituie încă în modele greu de egalat. Paralel am făcut cunoștință cu structuralismul lui *Claude Levi Strauss* promovat prin toate

mijloacele (studii, cărți, simpozioane, colocvii studențești) de profesorul Mihai Pop. *Deschiderile antropologice* preconizate de profesor în anii '70 s-au conturat cu adevărat abia în perioada postdecembristă.



Aniversare la Muzeul Astra (13.02.2008)

IX. D. F.: *Sunteți, fără îndoială, un cercetător și editor apreciat, de succes – aș spune – de vreme ce conduceți una dintre cele mai longevive publicații cu profil etnologic – „Studii și comunicări de etnologie” care apare de trei decenii. Care este secretul acestui... succes?*

I. M.: Se spune că succesul în cercetare (și nu numai) este produsul a trei factori: *intelență, muncă și șanse*. În ce mă privește, șansele nu m-au ocolit:

- am avut șansa unor *bunici* de o inteligență scăpărătoare care mi-au transformat copilăria într-un nesfârșit basm și care, de altfel, au fost și primii mei informatori (performeri);

Triptic sibian

- am avut șansa unei *familii stabile*, a unor părinți iubitori, care s-au înțeles foarte bine (au trăit 52 de ani împreună) și care m-au crescut în cultul muncii și al cinstei;

- am avut șansa unor *dascăli* deosebiți care m-au apreciat și pe care i-am respectat și iubit: cu învățătoarea *Ana Vlad* – Comăneci sunt în corespondență și acum, pe profesorul *Corneliu Codreanu* (dascălul de istorie și limba română) l-am vizitat an de an până în preajma morții, cu profesorii clujeni *Dumitru Pop* și *Ion Șeuleanu* mă întâlnesc periodic, deși am terminat facultatea de vreo trei decenii bune...;

- am mai avut șansa unor *întâlniri esențiale* precum acelea cu profesorul *Gheorghe Pavelescu*, etnograful *Cornel Irimie*, arheologul *Iuliu Paul*, compozitorul *Gh. Șoima*, modele emblematice de dascăli și cercetători;

- am avut șansa unor *șefi* și *colegi* admirabili care m-au stimulat întotdeauna: prof. *Ioan Munteanu*, cercetătorul *Horst Klusch*, muzicologul *Nicolae Scutea* și universitarii *Mircea Braga* și *Victor V. Grecu*;

- am avut, apoi, o șansă pe care nu toți bărbații o au: întâlnirea cu o *femeie* dispusă să preia cea mai mare parte din sarcinile familiei pentru a avea eu liniștea atât de necesară cercetării.

Vă mulțumesc.